

Власюк Р. <https://orcid.org/0000-0002-2154-2816>

МІСЦЕ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ

*Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка*

Анотація. У публікації висвітлено місце олімпійської освіти у патріотичному вихованні школярів. Визначено умови впровадження та поширення основних олімпійських цінностей та ідей олімпізму.

Abstract. The publication highlights the place of Olympic education in institutions of general secondary education. The conditions for educating the young generation and involving them in imitating the main Olympic values and ideas of Olympism have been determined.

Актуальність теми.

Інтеграційні процеси, що відбуваються в Україні, виникнення різних громадських рухів, поширення волонтерської діяльності, зміни всередині суспільства вимагають пошуку нових підходів у системі освіти й виховання, у молоді патріотизму, людської гідності й національної свідомості.

Виховання підростаючого покоління завжди було важливою складовою розвитку особистості. Одним із основних завдань Міжнародного олімпійського комітету є орієнтація діяльності на заохочення та підтримку ініціатив, спрямованих на інтеграцію олімпійських цінностей в життя суспільства. Тому однією зі сторін виховання молоді є формування олімпійської ідеології, яка зі слів П'єра де Кубертена, базується на загальнолюдських цінностях, які спираються на демократичні і гуманістичні ідеали, покликані стати невід'ємним і пріоритетним елементом в системі виховання і освіти [2]

На сучасному етапі розвитку Української держави постає глобальна проблема – відродження національної свідомості української молоді, починаючи з виховання справжнього громадянина та патріота своєї країни, на що є покликана олімпійська освіта. Як зазначає професор М. Булатова «олімпійська освіта» – це використання всієї широти та глибини

змісту олімпійського руху з його багатою історією та сучасністю, досягненнями, проблемами, протиріччями, складними зв'язками з різними сферами життя світової спільноти як важливої складової гуманітарної освіти та гуманістичного виховання» [1]. Враховуючи те, що олімпійська освіта – це педагогічний процес, який реалізується на всіх рівнях освіти, а шкільний вік є одним із вирішальних періодів у формуванні фізичного, морального і духовного розвитку дитини, варто відзначити доцільність олімпійської освіти школярів [3].

Завдання, принципи та характерні риси запропоновані освітньою реформою «Нової української школи» [4] частково перегукуються із фундаментальними принципами та цінностями, які покладені в основу олімпійської освіти. Це в свою чергу вимагає від освіти врахування вимог та викликів сучасного суспільства, які покладені у зміст програми реформи.

Досліджуючи ідею олімпізму М. Булатова виділяє ряд суперечностей між:

- потребу суспільства в потужних і ефективних засобах фізичного, психічного і морального оздоровлення підростаючого покоління і низьким використанням інноваційних педагогічних підходів, технологій, форм;
- значною кількістю громадських організацій, установ, що займаються питаннями громадянсько-патріотичного виховання молоді, та відсутністю цілеспрямованого і науково обґрунтованого їх залучення до діяльності, спрямованої на виховання патріотизму й громадянськості школярів закладів загальної середньої освіти;
- значним виховним потенціалом олімпійських цінностей та низьким рівнем їх використання в системі національної освіти [1].

Як зазначається вище однією з умов впровадження та поширення ідей олімпізму, є використання різноманітних інноваційних форм олімпійської освіти, зокрема серед різноманітних шкільних заходів можна виділити проведення олімпійських вікторини, конкурсів малюнків на олімпійську тематику, спортивні змагання «Олімпійське лелечення», олімпійський день, олімпійський урок, олімпійський тиждень OlympicLab.

Також важливою умовою є залучення органів місцевого самоврядування та громадських організацій до таких заходів. Тому вони як правило проводяться за ініціативи Міжнародного

олімпійського комітету з залученням регіональних відділень НОК України у співпраці з місцевими структурними, федераціями з олімпійських видів спорту, фізкультурно-спортивними товариствами та відомствами, регіональними центрами фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» та регіональними центрами з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт», що в свою чергу сприяє формуванню патріотизму підростаючого покоління.

Як зазначають науковці М. Булатова, В. Єрмолова, Д. Белокуров, І. Кроль, Л. Радченко, без активного впровадження олімпійських цінностей у навчально-виховний процес неможливий повноцінний розвиток особистості учнів.

Олімпійська освіта, ґрунтуючись на них, може досягти виховного ефекту тільки у тому випадку, якщо вона впроваджена в загальну систему виховання освітнього закладу [5].

Розглядаючи просування олімпійських цінностей, як виховне завдання, міжнародна експерт з олімпійської освіти Д. Біндер, звертає увагу на: збагачення особистості за допомогою фізичної активності та спорту, що поєднуються з культурою і розуміється як досвід на все життя; розвинення почуття людської солідарності, терпимості та взаємної поваги, пов'язаної з чесною грою; заохочення миру, взаєморозуміння, поваги до різних культур, захисту довкілля, основних людських цінностей й проблем, згідно з регіональними й національними вимогами; заохочення досконалості і досягнення згідно з основними олімпійськими ідеалами; збереження наступності людської цивілізації, що досягається вивченням давньої і сучасної олімпійської історії [6].

На даний час Міжнародний олімпійський комітет ставить основні акценти на такі олімпійські цінності як: досконалість, дружбу, завзятість, натхнення та повагу. Таким чином спонукає нас до того, щоб цінності, які спортсмени транслюють у спорті через свою діяльність ми поширювали в освіті серед підростаючого покоління, що в свою чергу зробить світ справедливішим.

Висновок. Створення сучасної системи виховання і навчання молодого покоління було б неможливим без оптимального вирішення багатьох суспільних завдань. Одним із варіантів вирішення цієї складної проблеми є організація навчального процесу за ідеями олімпізму, шляхом реалізації

інноваційних проектів, використання різноманітних форм, участі громадських організацій, поширення олімпійських ідей.

Список літератури:

1. Булатова М. М., Ермолова В. М., Белокуров Д. В., Кроль І. М., Радченко Л. О. Реалізація національної ідеї становлення громадянина-патріота України через ціннісний потенціал олімпізму. – Київ: Національний університет фізичного виховання і спорту України, 2020. – Т. 3. – 132 с.

2. Гакман А.В., Крушельницький Б.М. Стан реалізації олімпійської освіти у навчально-виховному процесі. Молодий вчений. № 3.1(43.1) 2017. С. 74-77.

3. Зорій Я.Б., Гакман А.В. Система Олімпійської освіти як засіб педагогічного процесу підростаючого покоління. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). 2016. Вип. 4. С. 33–35.

4. Нова українська школа. Сайт МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola> (дата звернення 13.01.2024)

5. Щербашин Я. С. Формування гуманістичних цінностей у школярів в процесі реалізації олімпійської освіти. Фіз. культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. – Вінниця, 2014. – Вип. 14, т. 4. – С. 829 – 834.

6. Binder D. Be a champion in life! A book of activities for young people based on the joy of participation and on the important messages of the Olympic idea. An international teachers' resource book for schools. – Athens : FOSE. – 2000. – 262 p.

Галан Я.П. <https://orcid.org/0000-0002-7024-5690>

Дудіцька С.П. <https://orcid.org/0000-0001-5015-2465>

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ РІЗНИХ ЗАХОДІВ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Чернівецький національний університет
ім. Ю. Федьковича

Annotation. *The publication focuses on the role of NGOs in popularizing the Olympic movement in Ukraine, with a particular emphasis on the Chernivtsi region. The relevance of this issue is*